

HE 25/2024 vp Teknologian hyödyntäminen rajaturvallisuuden ylläpitämisessä

Perustuslakivaliokunnan kuuleminen 3.5.2024
Lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus
Sisäministeriö, rajavartio-osasto

Yleistä

- Hallitusohjelman kohta 10.1: ”Säädetään Rajavartiolaitokselle laajemmat mahdollisuudet teknologian hyödyntämiseen rajaturvallisuuden ylläpitämisessä ja kehitetään teknisen valvonnan sääntelyä.”
- Esiselvitys rajavartiolaitoslainsäädännön muutostarpeista (SM049:00/2019)
- Selvitys lainsäädännön kehittämistarpeista muuttoliikettä hyväksikäyttävään hybrdivaikuttamiseen varautumiseksi (sisäministeriön julkaisu 2022:20)
- Tavoitteena nykyaikaisen teknologian hyödyntäminen Rajavartiolaitoksen tehtävissä sekä toimintaympäristön muutoksiin vastaaminen
- Ehdotetaan muutettavaksi rajavartiolaitolakia (578/2005) sekä eräitä muita lakeja
- Merkityksellinen perustuslain kannalta, mm. 6 § (yhdenvertaisuus), 7 § (oikeus elämään), 10 § (henkilötiedot, luottamuksellisen viestin suoja, kotirauha), 15 § (omaisuuden suoja)
- Suunniteltu voimaantulo 1.7.2024

Radiotekninen valvonta 1/2

= jatkuva ja toistuva muulla teknisellä laitteella kuin tutkalla tapahtuva radiotaajuisten sähkömagneettisten aaltojen ja radiolaitteiden havaitseminen, tunnistaminen, paikantaminen, yksilöinti ja seuranta sähkömagneettisten aaltojen ominaisuuksien avulla

- Asiallinen rajausta
 - rajavalvonnan, rajaturvallisuuden ylläpitämisen, rajajärjestyksen ylläpitämisen tai Rajavartiolaitoksen toiminnan suojaamisen kannalta tarpeellisen **tilannekuvan muodostaminen**
 - PeL 10.1 § (kotirauha)
- Alueellinen rajausta
 - rajan läheisyys, merialue, meren rannikko, ilmatila, rajanylityspaikka ja sen välitön läheisyys sekä Rajavartiolaitoksen hallinnassa oleva alue ja sen välitön läheisyys
- Ilmeisessä hädässä tai välittömässä vaarassa olevan henkilön paikantaminen ilman alueellista rajausta (PeL 7 §, oikeus elämään)
- Rajavartiolaitoksen esikunnan raja- ja meriosaston osastopäällikkö päättäisi valvonnasta kirjallisesti

Radiotekninen valvonta 2/2

- Oikeus käsitellä myös muun kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettun radioviestinnän välitystietoja sekä sijaintitietoja (PeL 10 §, luottamuksellisen viestin suoja)
 - Välitystieto: oikeus- tai luonnolliseen henkilöön yhdistettävissä oleva tieto, jota käsitellään viestin välittämiseksi sekä tieto radioaseman tunnistesta, radiolähtetimen lajista tai käyttäjästä ja tieto radiolähteyksen alkamisajankohdasta, kestosta tai lähetyspaikasta
- Tarkoituksena ei olisi yksittäisten henkilöiden tunnistaminen
 - radioviestinnän välitystietojen käsittely ainoastaan siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä radioteknisen valvonnan suuntaamiseksi taikka valvontakohteiden erottelemiseksi tai rajaamiseksi
 - käsittelyn jälkeen välitystiedot hävitettävä tai tehtävä sellaisiksi, ettei niitä voi yhdistää yksittäiseen luonnolliseen henkilöön
 - valvonnalla ei saisi hankkia tietoa luottamuksellisen radioviestin sisällöstä
- Liikenne- ja viestintävirasto tarkistaisi, ettei tekninen järjestelmä ominaisuuksiensa vuoksi aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille
- Valvontatallenteiden säilytysaika 1 vuosi, toissijainen käyttö rajoitettua (PeL 10.1 §, henkilötietojen suoja)

Tekninen valvonta

= jatkuva tai toistuva kulkuneuvoihin, kulkuneuvon kuljettajiin, jalankulkijoihin tai yleisöön kohdistuva teknisellä laitteella tapahtuva katselu tai kuuntelu sekä äänen tai kuvan automaattinen tallentaminen

- Alueellinen raja
 - Voimassa oleva: rajan läheisyys, Suomen merialue, rajanylityspaikka ja sen välitön läheisyys
 - Ehdotus: em. lisäksi yleisemmin merialue, ilmatila sekä Rajavartiolaitoksen hallinnassa oleva alue ja sen välitön läheisyys
 - PeL 10.1 § (kotirauha)
- Asiallinen raja
 - Voimassa oleva: rajavalvonta
 - Ehdotus: rajavalvonta, rajaturvallisuuden ja rajajärjestyksen ylläpitäminen, Rajavartiolaitokselle säädetyn valvontatehtävän suorittaminen ja Rajavartiolaitoksen toiminnan suojaaminen
- Teknisen valvonnan laitteiston asettaminen rajanylityspaikan välittömän läheisyyden ja rajavyöhykkeen ulkopuolelle ilman maa- tai vesialueen omistajan tai haltijan lupaa: 3 kk → enintään 6 kk kerrallaan
- Teknisen valvonnan tallenteiden säilytysaika: 6 kk → 1 vuosi (PeL 10.1 §, henkilötietojen suoja)

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi